بەرهەم عەلی ٤ هێڵی سەرەکی مەنگەل لە ٥ی ڕاپەڕاندن دا شکستیان هێنا

هەڤپەیڤینێت ئاوێنەی تەڤگەرێن/ بەرز

□ ئەنوەر بەرهەم ــ هەڤدەمی ٥ی هەفتە ٥ی مەنگەل ٩ی ئاوێنە

هەڤدەمی ٥ی مەنگەل لە هەڤدەمی ٥ی هەفتە ٥ی مەنگەل ٤ هێڵی سەرەکی مەنگەل لە ٥ی ڕاپەڕاندن دا شکستیان هێنا. ئەو هێڵانە کە هەڤدەمی ٥ی مەنگەل تێدا شکست هێنا بریتین لە: هێڵی ٣ی ئەندازیاری، هێڵی ٧ی لۆجیستی، هێڵی ١٢ی ڕاگەیاندن و هێڵی ١٤ی پارێزگای هەولێر. ئەم هێڵانە لە ماوەی ٤ کاتژمێردا نەیانتوانی ئامانجەکانیان بپێکێن و هێزەکانی دوژمن توانیان بگەڕێنەوە بۆ بنکەکانیان بە بێ ئەنجامێکی دیاری کراو.

هەڤدەمی ٥ی مەنگەل دەستپێکی باش بوو بە هێزەکانی مەنگەل کە لە کاتژمێر ٥:٣٠ی بەیانی دەستیان کرد بە ڕاپەڕاندنی پلانەکە. بەڵام لە کاتژمێر ٧:١٥ی بەیانی دوژمن هێرشێکی بەرفراوانی کرد بە سەر هێزی ٣ی ئەندازیاری لە نێوان گوندی کانی سپی و گوندی بەردە ڕەش. ئەم هێرشە ماوەی ٤٥ خولەک درێژەی کێشا و هێزی ٣ی ئەندازیاری ناچار بوون کۆمەڵێک چەک و ئامێر لە دوای خۆیان بجێبهێڵن و بگەڕێنەوە بۆ شوێنی پێشوو. ئەمە یەکەمجار بوو کە هێزی ٣ی ئەندازیاری لە ماوەی ٦ مانگی ڕابردوودا شکست بخوات لە هێرشێکی دوژمن دا.

لە هێزی ٧ی لۆجیستی دا، کە بەرپرسیارە لە گواستنەوەی چەک و تەقەمەنی بۆ هێزەکانی تر، ٤ کامیۆن و ٢ ئۆتۆمبێل کەوتنە بەر هێرشی تۆپخانە و تەقینەوەی ڕاستەوخۆ. ٣ کامیۆن بە تەواوی سوتێنران و ئۆتۆمبێلەکانیش زیانێکی گەورەیان گەیشت. هێزی ١٢ی ڕاگەیاندن ئامێرێکی پێوەندی کۆن و ٤ ڕادیۆی دەستی لەدەست دا کە بە هۆیانەوە فرۆکەوانەکانی هێزی ١٤ی پارێزگای هەولێر نەیانتوانی پێوەندی بە هێزەکانی سەر زەوی بکەن لە کاتی ئەنجامدانی کارەکانیان دا.

هۆکارە سەرەکییەکانی شکست بریتین لە: یەکەم، کەمی ژمارەی هێزەکە بەرامبەر بە هێزی دوژمن کە ٢ هێندە زیاتر بوو لە هێزی مەنگەل لە شوێنەکە. دووەم، نەبوونی پشتگیری ئاسمانی کە پێویست بوو پێش دەستپێکردنی هێرشەکە ئەنجام بدرێت. سێیەم، کەمی ئامێری پێوەندی کە وای کرد فەرماندەکان نەتوانن بە خێرایی فرمان بە یەکتر بگەیەنن لە کاتی گۆڕانکاری خێرا لە مەیدانی شەڕدا. چوارەم، ماندووبوونی هێزەکە لە دوای ٧٢ کاتژمێر لە کار و گواستنەوەی بەردەوام بە بێ پشوو.

هەڤدەمی ٥ی مەنگەل ئەنجامدانی ٤ هێرشی بچووک بە سەر هێزەکانی دوژمن دا لە ناوچەی گوندی کانی سپی و گوندی بەردە ڕەش. ٦ کامیۆن و ٢ ئۆتۆمبێل تێکدران و ٣٠ چەکدار کوژران یان بریندار بوون. هەروەها ٤ چەکی قورسی جۆری DShK و ٣ ڕادیۆی دەستی لە دوژمن وەرگیران. هێزی ٣ی ئەندازیاری ٢ کوژراو و ٥ برینداری هەبوو کە هەموویان گەڕانەوە بۆ بنکەکانیان بە هۆی چارەسەرکردنەوە.

بەرپرسی هێزی ٧ی لۆجیستی ئاماژە بە کەمی چەک و تەقەمەنی دەکات و دەڵێت: «ئێمە پێویستمان بە ٤٠٠ کارتۆن تەقەمەنی هەبوو بۆ ئەوەی بتوانین بەرگری لە خۆمان بکەین، بەڵام تەنها ١٢٠ کارتۆنمان هەبوو. ئەمە وای کرد کە هێزەکانمان ناچار بن کاتێک کۆتایی بە تەقەمەنیەکانیان هات، بکشێنەوە بۆ شوێنێکی تر بە بێ بەرگری کردن لە خۆیان.» بەرپرسی هێزی ١٢ی ڕاگەیاندنیش ئاماژە بە کەمی باتری ئامێرەکان دەکات و دەڵێت: «٦ ڕادیۆکەمان هەبوو کە تەنها ٢ کاتژمێر کار دەکرد لە دوای پڕکردنەوەی باتری. ئەمە وای کرد کە زانیاری گرنگ نەگەنە هێزەکانی پێشەوە.»

بەرپرسی هێزی ٣ی ئەندازیاری ڕایگەیاند کە هێزەکانی ئەو ڕۆژانە لە ژێر کاریگەری ماندووبوونی زۆردا بوون و زۆربەی سەربازەکان ٤٨ کاتژمێر بێ خەو بوون. ئەو وتی: «سەربازەکانمان بە هۆی ماندووبوونەوە هەڵەی زۆریان کرد لە کاتی دانانی مین و تەقاندنەوەی مینەکاندا. ٣ کامیۆنمان لە مینێک تەقیەوە کە ئێمە دامانناوە بۆ دوژمن، بەڵام ئەو مینە لە ڕاستیدا لە ژێر پێی هێزەکانی خۆمان دا تەقیەوە.» ئەو زانیاریانە پشتڕاست کراونەتەوە لە لایەن سەرچاوەکانی ناوخۆی هێزی ٧ی لۆجیستیشەوە.

بەرپرسی هێزی ١٢ی ڕاگەیاندن ئاماژە بە کەمی ئامێری پێوەندی کۆن دەکات و دەڵێت: «ئامێرەکانمان تەمەنیان زۆر درێژە و پێویستیان بە گۆڕینی هەیە. ئێمە داوا لە بەرپرسانی باڵا کردووە کە ئامێری نوێ بۆمان دابین بکەن، بەڵام تا ئێستا هیچ وەڵامێکمان نەگەیشتووە.» ئەو زانیاریانە پشتڕاست کراونەتەوە لە لایەن سەرچاوەکانی ناوخۆی هێزی ١٢ی ڕاگەیاندنەوە.

سەرچاوەکانی ناوخۆی هێزی ٧ی لۆجیستی ئاماژە بە کەمی چەک و تەقەمەنی دەکات و دەڵێت: «داوا لە بەرپرسانی باڵا کراوە کە ٤٠٠ کارتۆن تەقەمەنی بۆمان دابین بکەن، بەڵام تەنها ١٢٠ کارتۆنمان هەبوو. ئەمە وای کرد کە هێزەکانمان ناچار بن کاتێک کۆتایی بە تەقەمەنیەکانیان هات، بکشێنەوە بۆ شوێنێکی تر بە بێ بەرگری کردن لە خۆیان.» ئەو زانیاریانە پشتڕاست کراونەتەوە لە لایەن سەرچاوەکانی ناوخۆی هێزی ٧ی لۆجیستیشەوە.

بەرپرسی هێزی ٣ی ئەندازیاری ڕایگەیاند کە هێزەکانی ئەو ڕۆژانە لە ژێر کاریگەری ماندووبوونی زۆردا بوون و زۆربەی سەربازەکان ٤٨ کاتژمێر بێ خەو بوون. ئەو وتی: «سەربازەکانمان بە هۆی ماندووبوونەوە هەڵەی زۆریان کرد لە کاتی دانانی مین و تەقاندنەوەی مینەکاندا. ٣ کامیۆنمان لە مینێک تەقیەوە کە ئێمە دامانناوە بۆ دوژمن، بەڵام ئەو مینە لە ڕاستیدا لە ژێر پێی هێزەکانی خۆمان دا تەقیەوە.» ئەو زانیاریانە پشتڕاست کراونەتەوە لە لایەن سەرچاوەکانی ناوخۆی هێزی ٣ی ئەندازیاریشەوە.

بەرپرسی هێزی ١٤ی پارێزگای هەولێر ئەو ڕاپۆرتانە ڕەت دەکاتەوە کە دەڵێن هێزی فرۆکەوانی بە تەواوی کاریگەر نەبووە لە کاتی ڕاپەڕاندنەکەدا. ئەو وتی: «فرۆکەوانەکانمان ٤ جار ئامانجی هێرشیان کردووە و ٣ جار گەیشتوونەتە ئامانجەکە و بۆمبەکانیان داوە. ئەمە بەڵگەی ئەوە نییە کە هێزەکە کاریگەر نەبووە.» ئەو زانیاریانە پشتڕاست کراونەتەوە لە لایەن سەرچاوەکانی ناوخۆی هێزی ١٤ی پارێزگای هەولێرەوە.

بەڵام هەروەها ئەو ڕاپۆرتانەی کە دەڵێن هێزی ٧ی لۆجیستی ٤ فرۆکەی لەدەست داوە، ڕەت کراونەتەوە. سەرچاوەکانی ناوخۆی هێزی ٧ی لۆجیستی ئاماژە بە کەمی چەک و تەقەمەنی دەکات و دەڵێت: «٤ فرۆکەمان لەدەست نەداوە، بەڵام ٣ کامیۆنمان لە مینێک تەقیەوە کە ئێمە دامانناوە بۆ دوژمن، بەڵام ئەو مینە لە ڕاستیدا لە ژێر پێی هێزەکانی خۆمان دا تەقیەوە.» ئەو زانیاریانە پشتڕاست کراونەتەوە لە لایەن سەرچاوەکانی ناوخۆی هێزی ٧ی لۆجیستیشەوە.

بەرپرسی هێزی ١٢ی ڕاگەیاندن ئاماژە بە کەمی ئامێری پێوەندی کۆن دەکات و دەڵێت: «ئامێرەکانمان تەمەنیان زۆر درێژە و پێویستیان بە گۆڕینی هەیە. ئێمە داوا لە بەرپرسانی باڵا کردووە کە ئامێری نوێ بۆمان دابین بکەن، بەڵام تا ئێستا هیچ وەڵامێکمان نەگەیشتووە.» ئەو زانیاریانە پشتڕاست کراونەتەوە لە لایەن سەرچاوەکانی ناوخۆی هێزی ١٢ی ڕاگەیاندنەوە.

(مەکتەبی ئەندازی مەکانیکیی)

ئەم دواییە بەڕێز بەرهەم عەلی ئەلدەبەنگی • ئەندازیار لە بەشی مەکانیکی لە کۆلێژی ئەندازیاری لە زانکۆی هەولێر ئەم ڕاپۆرتەی خوارەوە ئامادە کرد لەسەر کارەساتی ڕووداوی ٤ی ئەیلوولی ٢٠٢٢ لە کارگەی ئاسنی ئەلبورز لە شارۆچکەی کانی سپی. ئەو ڕاپۆرتە ئەنجامی لێکۆڵینەوەی تەکنیکی و ئەندازیاری لەسەر ٤٧ کارمەند و ٦ ماشینی کارکردن دەخاتە ڕوو. ئامانجی سەرەکی ئەم لێکۆڵینەوەیە دیاریکردنی هۆکارە ڕاستەقینەکانی کارەساتەکە و پێشنیارکردنی چارەسەرە بۆ کەمکردنەوەی مەترسی لە داهاتوودا.

ئەو کارەساتە کاتژمێر ٢:٣٠ی دوای نیوەڕۆ ڕوویدا کاتێک ماشینی ژمارە ٣ی کارگەکە کە بۆ هەڵکێشانی کەرەستە بەکار دێت، کەوتە خوارەوە لە بەرزایی ١٢ مەتر. ٣ کرێکار بریندار بوون و ٢ کرێکاری تر بە هۆی شۆکەوە پێویستیان بە چارەسەری پزیشکی هەبوو. ئەو ماشینە ٦ تۆن کەرەستەی هەڵگرتبوو کە بە خێرایی ٤ مەتر لە چرکەیەکدا دادەبەزێت. ئامانجی سەرەکی ئەم لێکۆڵینەوەیە ئەوە بوو کە دیاری بکرێت ئایا هۆکاری مرۆیی هەبووە یان کێشەی تەکنیکی.

لە ماوەی ٤٨ کاتژمێری یەکەمی دوای کارەساتەکە، تیمی لێکۆڵینەوەکە ٤٧ کارمەند لە ٦ بەشی جیاواز چاوپێکەوتنیان لەگەڵ کرا. ٦ ماشینی کارکردن و ٤ ئامێری پێوەندی کۆن پشکنران. هەروەها ٢٣ کۆپی ڕاپۆرتی کارگە و ٤١ کارتی ئەرکی کرێکاران لە ئەرشیفەکەوە وەرگیران و بەراوێژ کران لەگەڵ زانیارییەکانی ئەو ڕۆژە. تیمەکە هەروەها ٣٠ کاتژمێر بە تەواوی ماشینەکە چاودێری کرد بە کامێرای ڤیدیۆ بۆ دیاریکردنی هەر جۆرێک لە لەرزین یان جووڵەی نادروست.

ئەنجامەکانی لێکۆڵینەوەکە دەریخستن کە ماشینەکە ٣ جار پێش ڕووداوەکە کێشەی هەبووە لە سیستەمی بریکەکەیدا. بەڵام هیچ تۆمارێک نەبووە لە سەر ئەوەی ئەو کێشانە ڕاپۆرت کرابن یان چارەسەر کرابن. ٤ کرێکار ڕاپۆرتیان دا کە پێش ڕووداوەکە هەستیان بە لەرزینێکی نادروست کردووە لە بەشی سەرەوەی ماشینەکە، بەڵام هیچیان ئاگادار نەکردەوە لە بەڕێوەبەر. ئەمە دەرئەنجامێکی گرنگە بۆ داهاتووی کارەکە و پێویستی بە گۆڕینی سیستەمی ڕاپۆرتکردنی هەیە.

بەرپرسی هێزی ٧ی لۆجیستی ئاماژە بە کەمی چەک و تەقەمەنی دەکات و دەڵێت: «داوا لە بەرپرسانی باڵا کراوە کە ٤٠٠ کارتۆن تەقەمەنی بۆمان دابین بکەن، بەڵام تەنها ١٢٠ کارتۆنمان هەبوو. ئەمە وای کرد کە هێزەکانمان ناچار بن کاتێک کۆتایی بە تەقەمەنیەکانیان هات، بکشێنەوە بۆ شوێنێکی تر بە بێ بەرگری کردن لە خۆیان